

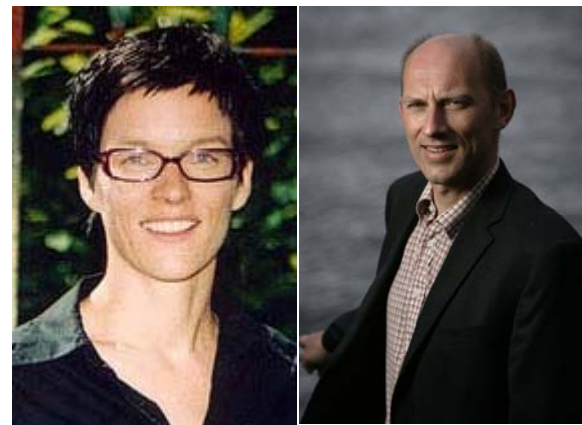
Innhold (klikk på sidetallet, så kommer du dit direkte ...)

Siste nytt fra BIO	1
<i>Dag Aksnes og Vigdis Vandvik innvalgt i universitetsstyret</i>	1
<i>Web-kamera om fugler på taket av Realfagbygget</i>	2
<i>Sentrale brukerutvalg for BIO-bygg etablert</i>	2
<i>IT Brukerstøtte: husk å logg inn via Institutt for biologi</i>	2
Siste nytt fra verden rundt oss	2
<i>UNIFOBs Avdeling for naturvitenskap har fått ny forskningsdirektør</i>	2
<i>Foreslå kandidater til Forskningsrådets priser 2005!</i>	3
<i>Pris i zoologisk systematikk</i>	3
<i>Regjeringen vil slå sammen UMB og NVH</i>	3
<i>Ledige stillinger</i>	3
Søknader til Forskningsrådet	3
<i>Interne frister</i>	3
<i>Tips og hjelp</i>	3
<i>Erfaringer fra fjorårets søknadsrunde</i>	3
Ny doktorgrad	4
<i>Cecilie Kvamme: Torsk – seleksjon, fiskepress, utbytte og bestand</i>	4
Avsluttende mastergradseksamen	4
<i>Frank Spetland: The reproductive cycle of Geodia barretti (Bowerbank, 1858) (Porifera, Astrophorida) in two Scandinavian fjords</i>	4
<i>Christine Hopland: Hyperbenthos ved Sture i Hjeltefjorden</i>	4
Info fra studieseksjonen	5
<i>Programvarebehov for høsten 2005</i>	5
<i>Pensum for høstsemesteret</i>	5
<i>Forslag til mastergradsoppgaver for nye masterstudenter høsten 2005</i>	5
<i>Samarbeid med Sør-Afrika?</i>	5
Seminarer	6
<i>Gjesteforelesning: Sönke Johnsen: physiology and ecology of transparency in zooplankton</i>	6
<i>Gjesteforelesning: Marc Mangel: evolusjon av langsom alderdomssvekkelse</i>	6
Nye artikler	6
<i>Albert Imslund og 3 forskergrupper om genetisk påvirkning på vekst hos torsk</i>	6
<i>Kjersti Sjøtun: aldersstruktur og vekst hos stortare langs norskekysten</i>	7

Siste nytt fra BIO

Dag Aksnes og Vigdis Vandvik innvalgt i universitetsstyret

Det midlertid ansatte vitenskapelige personalet ved UiB skulle velge 1 representant til [Universitetsstyret](#), og de valgte BIOs postdoktor **Vigdis Vandvik!** Vi gratulerer alle som har stemt på henne med et klokt valg! Det samme kan vi gjøre til alle i gruppe A som har stemt på **Dag Aksnes**. Det faste vitenskapelige personalet skulle velge 2, og Dag ble en av dem. Når vi også husker at prorektor **Anne Gro Salvanes** skal delta på alle møter, så er nok dette rekord av biologer i UiBs høyeste organ. Vi har dessuten en svakt forkledd BIO-log i vår eks-kontorsjef **Kristine Breivik**, som er første vara i gruppe C. Dette viser at det finnes mange fryktelig flinke folk midt i blant oss. En annen måte å se det på er at dette er vår velmente gave til fellesskapet!

Web-kamera om fugler på taket av Realfagbygget

På møtet for alle hovedfagsveilederne i forrige uke prøvde jeg å vise hvordan man kunne stemme til universitetsstyret. Der presterte jeg en spøk som ikke virket, og dermed var det flere som trodde at det var **Arild Breistøl** som hadde laget programmet som gjorde det så vanskelig å få avgitt sin stemme. Det avkrefte herved! Tvert imot har Arild gjort helt andre ting, som har oppnådd langt større oppmerksomhet enn universitetsstyrevalget.

Arild Breistøl og **Frode Falkenberg** har satt opp et webkamera som er rettet mot reiret til tjelden på taket av realfagbygget. Dette er den store slageren til BIO for tida! Pr 16. mai kunne Arild rapportere at web-siden var besøkt mer enn 800.000 ganger. Den er lenket opp fra web-cam-sider i både Japan og Tyskland. Ikke mange tjelder som er mer berømt enn disse! Kanskje institutt-lederen også burde hatt et webkamera på kontoret? (Men her skjer ingen ruging etc, så seertallet ville neppe nådd Big Brother-nivå..)

Paret bytter på rugingen, og de skifter plass ca. hver halvannen time.

Sjekk <http://tjeld.zoo.uib.no/>. Du må trykke *reload* for å oppdatere, Arild og Frode oppdaterer med nytt bilde hvert sekund. Kameraet er vendt mot N-NV, så det kan bli litt motlys. De sier at de "skal legge til mer info på siden når vi har somlet oss til å skrive litt om fuglene og fenomenet".

Sentrale brukerutvalg for BIO-bygg etablert

Mandat: Skal fatte avgjørelser angående byggesakene for BIO fram til gjennomført innflytting (innenfor rammene for BIOs økonomi og UiBs økonomi.). Skal søke å finne konsensus om løsningene.

Leder: **Gunnar Bratbak**

Sekretariat: Bjørn Åge Tømmerås og Torbjørn Dall-Larsen

Medlemmer: Instituttleder Jarl Giske

Fra Bergen Museum: Kari Loe Hjelle

Fra fakultetet: Bente Bjørknes

Fra studentene: Kari Grutle (ny velges sommeren 05)

Fra EIA: Hans Ebbing (+ en bygg- og driftsteknisk brukerkoordinator seinere)

Fra BIO (modulene er de samme som brukt i siste [arealplan](#)):

Modul A: Frida Lise Daae

Modul B: Christoffer Schander

Modul C: Solveig Thorkildsen

D Kulturrom: Kjersti Sjøtun

E Våtrom: Audrey Geffen

G Undervisning: Aage Paus

H Adm & resepsjoner: Kaja Iden

IT Brukerstøtte: husk å logg inn via Institutt for biologi

I forrige BIO-INFO ble alle oppfordret til å melde sine IT-problem gjennom brukerstøtten BRITA (<http://bs.uib.no>). Logg deg først inn med ditt vanlige brukernavn og UNIX-passord, og klikke deretter på "Inst for biologi" i kolonnen til venstre. Da er det en av BIOs IT-folk som leser om ditt problem og forsøker å finne løsning så fort som mulig. Når IT-avdelingen en gang overtar det formelle ansvaret for brukerstøtte for oss, så vil denne knappen kanskje forsvinne. Men så lenge den står der, så er det der du skal melde dine problem.

Siste nytt fra verden rundt oss

UNIFOBs Avdeling for naturvitenskap har fått ny forskningsdirektør

Den nye forskningsdirektøren heter **Svein Winther**, er 49 år gammel og er i dag forskningssjef ved SINTEF IKT, i Trondheim. Han har doktorgrad i fysikk (optikk) fra NTH i 1987 og har arbeidet flere år i privat næringsliv før han ble ansatt ved SINTEF.

A screenshot of a web browser displaying the BS (BioSystem) application. The browser address bar shows 'https://bs.uib.no/'. The page has a header with 'U i B' and 'Issue-tr'. Below the header is a table with columns 'Main page', 'My opened issues', and 'ID'. The table lists various departments and their corresponding issue IDs. A red arrow points to the 'Inst for biologi' row, which has an issue ID of 15464.

Main page	My opened issues	ID
Issues		
My opened issues		15647
Open an issue for		
IT-avdelingen		15645
CIPR		15595
HF fakultet		15596
- PCvakt HF		
GFI/BCCR		15464
Inst for biologi		15464
Inst for fysikk og tekn		15465
Intranett		
Juridisk fakultet		
Kjemisk inst		
Medisinsk fakultet		
- PCvakt MedFak		
MN-fak auditoriedrift		
Matematisk inst		
Psykologisk fakultet		
SV fakultet		
Universitetsbiblioteket		
Utdanningsavdelingen		
Search		
Logout		

Winther ble ansatt i stillingen i sterk konkurranse med flere andre søkere. Det var énstemmighet i alle instanser som har behandlet saken (bedømmelseskomité, avdelingsrådet ved Avdeling for naturvitenskap og Unifob AS' styre) om at Winther skulle tilbys stillingen. Svein Winther begynner i stillingen 1. august 2005.

Foreslå kandidater til Forskningsrådets priser 2005!

KJENNER DU EN FORSKER SOM ER VERDT EN PRIS? Det er nå tid for å foreslå kandidater til prisene som Forskningsrådet skal dele ut i november. Bruk anledningen til å få satt lys på fremragende prestasjoner i ditt fagmiljø. Det er Forskningsrådets Hovedstyre som deler ut prisene, én pris for fremragende forskning - Årets Møbius, og én formidlingspris. Det ønskes forslag innenfor alle fag og disipliner, og hovedkriteriet for begge prisene er kvalitet. Forslagene som sendes inn må inneholde en fylldig begrunnelse fra forslagsstiller og relevant dokumentasjon av priskandidatens kvalifikasjoner og prestasjoner.

<http://www.forskningsradet.no/forport/application?pageid=Visningsside&childId=1115740638305&childAssetType=GenerellArtikkel>

Pris i zoologisk systematikk

The association "FREUNDE DER ZOOLOGISCHEN STAATSSAMMLUNG MÜNCHEN E.V". has announced the 7th R.J.H. Hintelmann Scientific Award for outstanding achievements in zoological systematics, phylogenetics, faunistics or zoogeography. The prize has the value of EURO 5.000.- and its target group are preferably young post-graduate scientists. Deadline for applications or nominations: July 15. [More info...](#)

Regjeringen vil slå sammen UMB og NVH

Regjeringen ønsker en sammenslåing av Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB) på Ås og Norges veterinærhøgskole (NVH) i Oslo. Dette kommer frem i forslaget til revidert nasjonalbudsjett som ble lagt frem forrige fredag. Den såkalte Norum-utredningen fra 2003 har vært utgangspunktet for arbeidet, og der var det bred enighet om en sammenslåing av institusjonene. Flere miljøer har imidlertid vært i mot en samlokalisering, blant annet gjelder dette Veterinærinstituttet og NVH som i dag ligger på Adamstua i Oslo. Ved NVH legges det vekt på at dagens forslag ikke er noen endelig beslutning, og at en nøyere kostnadsvurdering må til. Stortinget vil ta stilling til saken på et senere tidspunkt. Les mer i [forskning.no](#).

Ledige stillinger

Sjekk liste over ledige stillinger for biologer på <http://bio.uib.no/lokal/stillinger/biologistillinger.htm>

Søknader til Forskningsrådet

Interne frister

23. mai: FIBRIOØKO, FRIBIOFYSS og FRIBIOMOL

26. mai: Avansert vitenskapelig utstyr

2. juni: FRINAT og FRIMUF

9. juni: HAVBRUK og SUP

Tips og hjelp

På intranettet vil du finne tabellen til beregning av lønn, satser for bruk av fasiliteter, spørsmål og svar, samt andre hjelpemidler til søknadsskriving.

Erfaringer fra fjorårets søknadsrunde

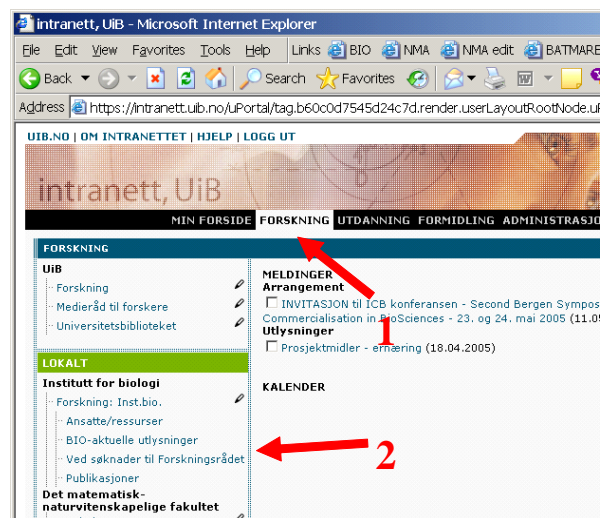
Hva kjennetegner en vellykket søknad til Forskningsrådet?

Hvor godt er godt nok?

Hva er [vurderingskriteriene](#)?

Myte eller fakta? Mange søknader med toppkarakter på vitenskapen ble avslått fordi de scoret lavt på relevans og andre ikke-vitenskapelige kriterier. Stemmer det?

For å få svar på spørsmålene over og mer til, må du logge deg inn på Intranett.

Ny doktorgrad

Cecilie Kvamme: Torsk – seleksjon, fiskepress, utbytte og bestand

Cecilie Kvamme disputerer fredag 27. mai for dr. scient.-graden ved Universitetet i Bergen med avhandlinga:

”The northeast Arctic cod (*Gadus morhua* L.) stock: Gear selectivity and the effects on yield and stock size of changes in exploitation pattern and level”

Avhandlinga tek for seg reiskapsseleksjon i botntrål, samt korleis utbyttet og bestandsstorleiken av norsk arktisk torsk vert påverka av beskatningsmønster og fiskepress. Reiskapsseleksjonen seier noko om kva storleikar som vert fanga av reiskapen, medan beskatningsmønsteret viser kva storleikar ein

haustar frå bestanden. For å redusere fangstane av liten fisk blei sorteringsrist innført i trålfisket etter norsk arktisk torsk i 1997.

Avhandlinga viser at ein ved å ta i bruk sorteringsrist i trål fangar større torsk enn utan rist.

Simuleringar gjort med ein alders- og lengdestrukturert bestandsmodell viser at ei slik forskyving mot å fiska større torsk vil vera positivt for både langtidsutbyttet og bestanden. Arbeidet tyder dessutan på at utbyttet kan aukast enno meir ved å retta fisket mot større torsk enn fiskeflåten fangar no for tida og / eller redusere fiskepresset. Tidlegare har ein funne liknande resultat med aldersstrukturerte bestandsmodellar. For bestandar der veksten varierer frå år til år eller innan ei årsklasse, er det viktig å òg ta omsyn til bestanden sin lengdestruktur. Avhandlinga viser at den estimerte gevinsten ved å forskyva fisket mot større torsk aukar når ein tek omsyn til lengdevariasjonen i bestanden.

Personalia:

Cecilie Kvamme er født i Bergen i 1973, og oppvaksen på Os sør for Bergen. Ho tok cand. scient.-graden i fiskeribiologi ved Universitetet i Bergen i 1999, og vart året etter NFR-stipendiat ved Havforskningsinstituttet i Bergen.

Tid og stad for disputasen:

27.05.2005, kl. 10:15, Auditorium 4, Realfagsbygget

Avsluttende mastergradseksamen

*Frank Spetland: The reproductive cycle of *Geodia barretti* (Bowerbank, 1858) (Porifera, Astrophorida) in two Scandinavian fjords.*

Frank Spetland holder torsdag 16. mai avsluttende presentasjon av sin mastergradsoppgave i marinbiologi.

Tittel på oppgave: The reproductive cycle of *Geodia barretti* (Bowerbank, 1858) (Porifera, Astrophorida) in two Scandinavian fjords.

Veiledere: Hans Tore Rapp og Torleiv Brattegard

Sensor: Førsteamanuensis Jon-Arne Sneli, NTNU

STED: Seminarrom 328 C1, 3. etasje, Bioblokken, Høyteknologisenteret

TID: Torsdag 26. mai kl. 14.15

Alle interesserte er velkommen!

Christine Hopland: Hyperbenthos ved Sture i Hjeltefjorden

Christine Hopland holder tirsdag 31. mai avsluttende presentasjon av sin mastergradsoppgave i marinbiologi.

Tittel på oppgave: Hyperbenthos ved Sture i Hjeltefjorden

Veileder: Torleiv Brattegard

STED: Seminarrom 328 C1, 3. etasje, Bioblokken, Høyteknologisenteret

TID: Tirsdag 31. mai kl. 13.15

Alle interesserte er velkommen!

Info fra studieseksjonen

Programvarebehov for høsten 2005

Før august starter bør alle undervisere ta kontakt med Hallstein Lohne for å beskrive hvilke programvarebehov man har satt for seg for høsten 2005. Dette gjelder alle datasaler og auditorier som Lohne drifter: (NB! Lohne skal ha permisjon i hele august, så vær ute i tide!)

- Realfagbygget Allégaten 41 1.etg
  - Undervisningsanlegget, Allégaten 66
  - Høyteknologisenteret i Bergen, HIB, 1.etg Datablokken <http://doc.uib.no/wiki/WinProgramvare>
- beskriver programvaren tilgjengelig Programvaretilbudet vil ikke endres om man ikke sier ifra.

Hallstein Lohne, Overingeniør IT
Institutt for Informatikk, MNFA, Universitetet i Bergen
Tlf: 55584077 Mob: 41630271 www.ii.uib.no/~hallstei

Pensum for høstsemesteret

Det er på tide å gi tilbakemelding til studia om pensumlitteratur for høsten. De som allerede har oversikt over pensumlitteratur for høstsemesteret bes gi tilbakemeldinger til Studia så snart som mulig. Studia ønsker også tilbakemelding når semesteret kommer i gang om antall studenter er større enn det som er antatt for å evt. kunne bestille mer litteratur. For mer informasjon se i [informasjonsskriv](#). [Skjema](#) fylles ut og sendes direkte til Studia.

Forslag til mastergradsoppgaver for nye masterstudenter høsten 2005

Vi i studieseksjonen er begynt å planlegge informasjon for nye masterstudenter. Nå ønsker vi oss forslag til masteroppgaver som kan presenteres for de nye studentene. Primært er tanken at vi lager et hefte som deles ut til studentene, men det er mulig at vi også får lagt dette ut på bio sine nettsider. Beskrivelsen bør skrives på følgende form:

- Veileder (e)
- Forskergruppe
- Bakgrunn
- Målsetning
- Metode
- Litteratur
- Økonomi
- Arbeidssted
- Evt. annet

Forslagene sendes til tommy.strand@bio.uib.no eller eli.hoie@bio.uib.no (helst før 10. juni!). Programstyrene står for den endelige godkjenningen av forslagene.

Samarbeid med Sør-Afrika?

UiB har mottatt utlysning fra SIU til pilotprogram for stipendmidler for utveksling av masterstudenter mellom norske og sørafrikanske institusjoner. UiB kan sende én eller flere søknader sammen med partnerinstitusjoner i Sør-Afrika. Utdanningsavdelingen vil koordinere utforming og innsending av søknader der UiB er partner. Søknadsfrist er 6. juni 2005.

Det kan søkes om stipendmidler for sørafrikanske masterstudenter for et utvekslingsopphold ved UiB i ett semester på masterkurs undervist på engelsk, innenfor etablerte faglige samarbeid mellom UiB og partnere i

Sør-Afrika. Et minst like stort antall masterstudenter fra UiB skal gjennomføre et tilsvarende opphold på institusjonen i Sør-Afrika, men uten stipend fra pilotprosjektet. Aktuelle partnere er universitet i Sør-Afrika som UiB har institusjonelle samarbeidsavtaler med.

Søknadene skal signeres av rektorer på de to institusjonene, og skal vise til gjensidig interesse for utveksling innenfor minst tre fagområder. Det kan søkes om stipend for maksimalt 5 sørafrikanske

studenter hvert semester. Utdanningsavdelingen ber om tilbakemelding fra interesserte fagmiljø ved UiB så snart som mulig, og SENEST MANDAG 23. MAI.
NB! Tilbakemeldingene går via studieseksjonen!

Tilbakemeldingene skal inneholde:

- oversikt over hvilke fagområder en ønsker at utvekslingen skal skje gjennom (forutsetter gjensidig interesse ved fagmiljøene på begge sider)
  - omfang, historikk og status for samarbeidet mellom tilsvarende fagmiljø i Bergen og Sør-Afrika
- Utdanningsavdelingen vil, etter å ha mottatt tilbakemeldingene, vurdere hvilke institusjoner det ligger til rette for at UiB sender søknad sammen med og hvilke fagområder søknaden skal gjelde for. Vi vil deretter kontakte aktuelle fagmiljø for detaljert utforming av søknad.

Seminarer

Gjesteforelesning: Sönke Johnsen: physiology and ecology of transparency in zooplankton

Dr. Sönke Johnsen, Duke University, Biology Department, North Carolina, USA
"The physiology and ecology of transparency in oceanic zooplankton"

Time: 12.15 on **Tuesday May 24th**, 2005

Place: Stort Auditorium 2144, datablokken, Høyteknologisenteret

Dr. Johnson's research interests are comparative physiology; focusing on optical adaptations to a pelagic existence, including topics such as transparency, cryptic coloration, bioluminescence, ultraviolet protection and vision, and orientation and navigation

More info: <http://www.biology.duke.edu/johnsenlab/people/sjohnsen.html>

If anyone is interested in talking to Dr. Johnson, please contact Dr. Howard Browman, Institute of Marine Research (howard.browman@imr.no)

Gjesteforelesning: Marc Mangel: evolusjon av langsom alderdomsvekkelse

Tittel: Live long and prosper: mechanisms of negligible senescence, longevity and diversity in the rockfish

Tid & sted: **tirsdag 24. mai kl 1415** i seminarrommet, 3. etasje HIB bio-blokk

Abstract: The rockfish (*Sebastes* spp.) are remarkable for their diversity (>70 species along the west coast of North America), lack of reproductive senescence and longevity (lifetimes of many species exceed 100 years, when a 20 year old fish is usually considered long-lived). Exactly how this has happened is unknown and begs investigation. After describing the biology of the rockfish, I will review some general principles of demography and then describe a number of different mechanisms which acting either alone or in concert allow us to understand the great diversity and longevity of the rockfish. These include pre-adaptations such as maternal effects and growth after maturity, life in a fluctuating environment, density-dependent competition, and dealing with Reactive Oxygen Species and cellular damage.

Nye artikler

Albert Imsland og 3 forskergrupper om genetisk påvirkning på vekst hos torsk

Imsland AK, A Foss, G Nævdal, T Johansen, A Folkvord, SO Stefansson & TM Jonassen 2004. Variations in growth in haemoglobin genotypes of Atlantic cod. *Fish Physiology and Biochemistry* 30: 47–55

Abstract: In the present paper are described the growth properties of three different haemoglobin genotypes of juvenile Atlantic cod (*Gadus morhua*) reared at 7, 10, 13 and 16 °C. In addition one group was reared under "temperature steps" i.e. moved successively from 16 to 13 and 10 °C. The genotype Hb-I(2/2) displayed the overall highest growth rate in the temperature range 13–16 °C, whereas the Hb-I(1/1) genotype showed the highest overall growth at the lowest temperature (7°C). Accordingly, we found a significant interaction between genotype and temperature. The differences in growth were largest when cod were reared under the temperature step regime where the Hb-I(2/2) genotype displayed 17 and 24% higher growth than Hb-I(1/1) and Hb-I(1/2),

respectively. Optimal temperature for growth ($T_{opt,G}$) varied between the genotypes with the genotype Hb-I(1/2) displaying the highest (mean $\pm$ SE) $T_{opt,G}$ (14.5 ± 0.8 °C) and Hb-I(1/1) the lowest (12.5 ± 0.2 °C). The biological significance of this link between biochemical genetic variation and physiological properties might be the influences on growth pattern, ultimate size and age at first maturity.

Kjersti Sjøtun: aldersstruktur og vekst hos stortare langs norskekysten

Rinde E, Sjøtun K 2005. Demographic variation in the kelp *Laminaria hyperborea* along a latitudinal gradient. MARINE BIOLOGY 146: 1051-1062

Abstract: We compared populations of *Laminaria hyperborea* from different regions along the Norwegian coast (58-71 °N). The aim of the study was to examine possible regional differences in population demography and to relate these to latitudinal gradients in ambient temperature and light. A number of population parameters were examined in understory and canopy kelp individuals. We found latitudinal differences in stipe growth rate and growth pattern, mortality, longevity, recruitment and density. Stipe growth rate was higher for young individuals in mid-Norway than in south and north Norway. Mean stipe length was related to temperature and light, and correlated significantly with indices combining temperature during the growth season and daylength in summer. Mortality decreased and longevity increased with increasing latitude, probably because of a temperature decrease with increasing latitude and a general reduction in metabolic rate. Greater longevity may also cause the observed decrease in recruitment rate with increasing latitude, since there are fewer opportunities for understory individuals to replace dead canopy individuals. The development of particularly large kelp in mid-Norway appears to be explained by high growth rates and not a particularly long life span, as earlier assumed. This has consequences for decisions of the optimal harvesting regime for the species in the region, with regard to yield and maintenance of associated biodiversity.

